

چرا بلوغ زودرس در دختران عوارض دارد؟

بروز بلوغ زودرس در نوجوانان، معمولاً با عواقب ناخوشایندی همراه است که بایستی مورد توجه قرار گیرند. محققان کشور این موضوع را از دید دخترانی که خود این اتفاق را تجربه کرده‌اند، مورد بررسی قرار داده و چالش‌های آن را برشمرده‌اند.

به گزارش خبرنگاران جامعه گزارش خبر، بلوغ مرحله‌ای مهم در رشد و نمو انسان است که سن شروع آن به عوامل مختلفی از جمله ژنتیک، محیط جغرافیایی، و ترکیب چربی بدن بستگی دارد. در دختران افزایش توده چربی بدن در ۶ سال و در پسران در ۹.۵ سال اتفاق می‌افتد. بلوغ زودرس زمانی رخ می‌دهد که شروع علائم ثانویه در دختران قبل از ۸ سالگی و در پسران قبل از ۹ سالگی باشد و از آنجایی که سن بلوغ رو به کاهش است، این دوران در دختران و پسران با افزایش آسیب‌پذیری و تغییرات گسترده و متعدد همراه است. بلوغ زودرس ممکن است عواقب طولانی‌مدت از جمله قد کوتاه در بزرگسالی و همچنین مشکلات روانی اجتماعی داشته باشد.

تحقیقات کیفی نشان می‌دهند دخترانی که با بلوغ زودرس مواجه می‌شوند نوسانات خلقی، سستی عاطفی و تحریک‌پذیری بیشتری را تجربه می‌کنند. تغییرات جسمی بلوغ ممکن است باعث احساس شرم، خجالت، ناامیدی یا عدم امنیت و همچنین ترس از اظهار نظر همسالان شود. برخی دختران با بلوغ زودرس در خطر کوتاهی قد قرار می‌گیرند. همچنین دختران با بلوغ زودرس زمان کمتری برای به دست آوردن مهارت‌های لازم جهت مقابله با تغییرات دوران بلوغ، در مقایسه با دخترانی که به موقع بالغ می‌شوند، دارند. چنین دخترانی در بزرگسالی از لحاظ رضایت از زندگی، کیفیت پایین‌تری را گزارش می‌کنند.

این موضوع باعث شده محققانی از دانشگاه یزد در یک مطالعه کیفی، بلوغ زودرس و تجربه زیسته دختران از آن را مورد بررسی و ارزیابی علمی قرار دهند.

در این تحقیق، گروهی از دخترانی که بلوغ زودرس را تجربه کرده بودند، مشارکت داشتند و محققان، داده‌های مورد نیاز خود را با استفاده از مصاحبه‌های طراحی شده، از آن‌ها جمع‌آوری کردند. این داده‌ها سپس با کمک کامپیوتر و به روش‌های آماری مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج این مطالعه حاکی از آن است که بلوغ زودرس باعث ایجاد چالش‌های مضاعفی در زمینه‌های جسمی، روان‌شناختی و اجتماعی مانند فشار نقش، تعلیق، عزت‌نفس شکننده می‌شود و بر همین اساس می‌توان نتیجه گرفت که بلوغ زودرس در دختران با ایجاد چالش‌های جسمی و روانی همراه است. بر این اساس، در مطالعه فوق نشان داده شد که مشکلات روانی مربوط به این موضوع می‌توانند از مشکلات جسمی پیشی گرفته و چالش‌های بیشتری را برای افراد ایجاد کنند و حتی در بزرگسالی نیز برای فرد حل‌نشده، باقی بمانند.

نجمه غلامی، پژوهشگر گروه روان‌شناسی دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه یزد و دو همکار دیگرش در این تحقیق، می‌گویند: «تجربه مشارکت‌کنندگان نشان داد که حتی خود کلمه بلوغ زودرس نیز دارای بار منفی است و در ایجاد بسیاری از چالش‌ها نقش داشته، یک نوع تعارض در روح و جسم فرد ایجاد می‌کند. بلوغ زودرس ممکن است سبب بروز مشکلاتی جسمی شود، به طوری که استخوان‌ها بیشتر شبیه بزرگسالان می‌شود و رشد متوقف می‌شود».

آن‌ها می‌افزایند: «یکی از اساسی‌ترین مشکلات این دوره، نقص در مهارت‌های اجتماعی و دوست‌یابی است که دلایل آن می‌تواند کمبود مهارت‌های اجتماعی و ترس از تحقیر شدن و مسخره شدن توسط دیگران باشد. به گونه‌ای که افراط و تفریط در زمینه‌هایی چون پذیرش، توجه و مراقبت و آزادی نقش مهمی در ایجاد مشکلات رفتاری اجتماعی نوجوان ایجاد می‌کند».

همچنین بر اساس نتایج پژوهش فوق، بیشتر کودکان دارای بلوغ زودرس، یک نوع نارضایتی از بدن خود را گزارش می‌کنند. در واقع نارضایتی بدن در بین نوجوانان، شیوع زیادی دارد.

طبق اظهار غلامی و همکارانش، «علاوه بر این‌ها، دختران از هنگام بروز نشانه‌های بلوغ، احساس شرم و خجالت می‌کنند. ننگی که زنان از پنهان کردن قاعدگی از دیگران احساس می‌کنند، منجر به احساس بیش‌ازحد شرمساری می‌شود. لذا تا زمانی که این عقیده را که قاعدگی، شرم‌آور است رد نکنیم، رفتار نفرت‌انگیزانه را نسبت به زنان از بین نخواهیم برد».

این یافته‌های علمی پژوهشی که می‌توانند در آگاه‌سازی والدین و اقشار گوناگون جامعه در خصوص موضوع مهم بلوغ دختران مؤثر باشند، در نشریه «اندیشه و رفتار در روان‌شناسی بالینی» منتشر شده‌اند. این نشریه توسط دانشگاه آزاد اسلامی و با همکاری انجمن علمی روان‌پزشکان ایران به صورت فصل‌نامه انتشار می‌یابد.